

denne, naar der er Tale om at anlægge ny Statsbaner. Professor Falbe Hansen holdt et Foredrag her i Kjøbenhavn i nationaløkonomisk Forening for 16 Aar siden, hvori han sagde, at det var den store Virksomhed ude paa Landet, der hidtil havde holdt Købstæderne oppe, og at dersom denne Virksomhed skulde betydelig indskrænkes, kunde der let indtræde strenge Tider for Købstæderne. Dette havde Professor Falbe Hansen som Nationaløkonom Øje for den Gang, men det synes jo, som om man nu er paa Veje til at glemme, at der er en saadan Fare, at der virkelig er Fare for, at man ikke kan blive ved at holde ud ude paa Landet, men at man bliver nødt til at slaa ind paa Sparesystemet. Jeg vilde beklage, om man virkelig blev nødt til at slaa ind paa det System i den Forstand, at man gik bort fra den stærkere Drift og kom ind paa at nøjes med betydelig mindre Bruttoindtægter for ad den Vej, altsaa ved formindskede Driftsudgifter, at søge at klare sig bedre, end man nu kan. Jeg vilde beklage, om man skulde tvinges til at gaa den Vej. Det er efter min Mening lige saa sikkert, som 2 og 2 er 4, at det saakaldte nyere Landbrug har bragt Købstæderne langt større Fordele, end det har bragt Landbruget, naar man undtager de ganske smaa Landbrug, Husmandshjemmene, hvor Familien selv er i Stand til at udføre Arbejdet, og af den Grund kan faa det udført bedre, end man er i Stand til, naar der skal arbejdes i Landbruget med fremmed Hjælp. Jeg mener, der virkelig er Fare for, at man kunde slaa saa stærkt ind paa Sparesystemet i Bedriften, at det kunde blive en Ulykke for Samfundet. Byrderne ere jo store for Landbruget for Øjeblikket, overordentlig store, saa store, at man er færdig at segne derunder, og under saadanne Forhold har man jo altid lettere ved at sætte mindre Kraft paa, end man har ved at sætte større Kraft paa; netop paa Grund af de store Byrder, der hvile paa Landbruget, kunne rigtig mange jo være fristede til at gaa den Vej at slaa ind paa Sparesystemet, fordi der fordres jo ikke paa langt nær de samme Driftsudgifter, ikke paa langt nær den samme Driftskapital ved at bruge det saakaldte gamle Landbrug, end hvor man driver det ny Landbrug, det vide vi jo ret godt. Men skønt jeg mener, der virkelig er en saadan Fare, vil jeg dog haabe, det skal lykkes for Landbostanden at holde Modet oppe og arbejde med fuld Damp. Det er mit Ønske, og det er mit Haab, og naar vi have et saa-

dant Haab, saa mener jeg ogsaa, at man maa erkende, at der er Trang til flere Jærnbanner, og saa ønske vi flere Jærnbanner. Men Spørgsmaalet bliver jo saa for Jyllands Vedkommende: Hvilke Baner trænge vi stærkest til, enten dem, der pege mod Kjøbenhavn, eller dem, der pege mod England. Jeg synes ikke godt, man kan være i Tvivl i saa Henseende. De Skatter og Renter, man skal svare her til Kjøbenhavn, dem kan man faa besørget ogsaa fra Jylland uden at anlægge ny Jærnbanner, om saa skal være, men de Varer, man skal have solgt til England for at hjembringe Penge til Skatter og Renter, dem kan man ikke faa besørgede, uden at det kan ske saa hurtigt og saa godt som muligt, naar man skal have dem besørgede saaledes, at der kan komme de nødvendige Penge hjem til Skatter og Renter. Derfor mener jeg, at Regeringen burde i første Række være kommen med Forslag om en Bane, der pegede i Retning af England, altsaa en Bane fra Langaa over Silkeborg til Bramminge. Det er ikke min Mening at ville lægge Hindringer i Vejen for en Bane fra Holstebro over Herning til Vejle og altsaa i Retning af Kjøbenhavn, men jeg mener, at en Bane over Langaa og Silkeborg til Bramminge absolut burde sættes i første Række. Jeg vil udtale det Haab og tillade mig at rette den Anmodning til den højtærede Minister, at han saa hurtig som muligt vil forelægge et saadant Forslag, saaledes at begge de to Forslag, saavel som muligvis ogsaa det tredje Forslag, som Kommissionen har foreslaaet, kunde blive behandlede i et Udvalg; saa vilde det jo vise sig, om man i et saadant Udvalg mener, at man i Jylland trænger mere til en Forbindelse med Kjøbenhavn end til Forbindelse med England. Det ærede Medlem for Vejle (Th. Nielsen) har jo i Kommissionens Betænkning anført noget om Vejlængderne. Han har anført, at Vejlængden fra Langaa over Viborg—Herning—Skern til Esbjerg kun er 25 Mil, medens Vejlængden fra Langaa over Silkeborg—Bramminge til Esbjerg vil være ca. 20 Mil, altsaa kun en Forskel af 5 Mil. Men det ærede Medlem maa jo vide, at den Om-sætning, Danmark har med Tyskland, er ikke saa ubetydelig; at man fuldstændig kan slaa en Streg over Spørgsmaalet Bramminge i denne Forbindelse. Og dette, at Vejlængden fra Bramminge til Esbjerg, saa vidt jeg ved, paa det nærmeste er 3 Mil, vil jo altsaa gøre, at Forskellen ikke bliver mellem 20 og 25 Mil, men mellem 17 og 28 Mil, naar det drejer sig om